

няват създаването на точна представа за нейното етнодемографско състояние както в миналото, така и днес. Ще спестя подробните статистически данни, които са предмет на други доклади, като отбележа само няколко основни характеристики, а именно: според официалните данни през периода 1878-1944 г. циганите са третата по численост “народност” в България (134 844 през 1926 г.) след българите и турците; данните от общите преброявания очертават тенденция към тяхното нарастване, което се обяснява преди всичко с естествения прираст, при запазване на относителния дял (между 1,6% и 2,8%) от цялото население в страната; наблюдава се разминаване между по-високия относителен дял на циганите по “народност” и по-ниския — на населението с “цигански матерен език” (134 844:81 996 д. през 1926 г.); около 3/4 от преброеното циганско население по “народност” живее в селата (102 743:32 101 в градовете през 1926 г.); преобладаващата част от деклариращите, че говорят “цигански език”, са “мохамедани” по вероизповедание (67 103:13 323 източноправославни през 1934 г.); наблюдава се значителна вътрешна мобилност на циганите в България, като нейният относителен дял при селското население и при жените е по-висок от дела на мобилността при градското население и при мъжете; преселвания на цигани към България се извършват от края на XIX век, както и след войните от съседни територии, останали в границите на други държави, а тяхната временна или постоянна емиграция е насочена към западни държави или към Турция (Статистически годишник, XXIII: 33-34; Преброяване 1934: 22-29; ЦДА, ф. 264к, оп. 1, а. е. 74, л. 4; Пампоров 2006: 32-38; Иванова, Кръстев 2006: 94, 97).

Специфичният — едновременно социален и етнически характер на ромската етническа група, определя необходимостта от изследване както на социалните, така и на етническите компоненти от нейната история. Тук ще обърна внимание на три основни аспекта — социалната интеграция на това население, проявите на дискриминация спрямо него, организациите и мал-